

Woord vooraf

Waar te beginnen?

Meerdere keren is me gevraagd om nieuwe 'geloofstaal' te formuleren: door mensen uit mijn gemeente, die met de geloofsopvoeding van vroeger niet meer uit de voeten kunnen, maar het geloof (nog) niet hebben vaarwel gezegd.

Ze zijn op zoek naar nieuwe invulling, nieuwe verwoording ook. Gelukkig maar... ze hadden het 'geloofsbijltje' er ook bij neer kunnen gooien.

Ik heb deze uitdaging aangenomen en ben in 2015 een 'reset-geloofscursus' gestart. Met elkaar wegen en overwegen we, stap voor stap, belangrijke geloofsitems. We kunnen niet bij nul beginnen, want we hebben al 'bagage' in onze rugzak. Maar het leeghalen van de rugzak en het opnieuw vullen met datgene wat voor ons van betekenis is, kunnen we wel.

We zijn op weg gegaan en delen onze zoektocht met een ieder, die ook 'vastgelopen' of verdwaald is en hopen dat ook zij verder kunnen op hun geloofsweg.

Tijdens de geloofscursus bied ik 'mijn bril' aan als een andere, nieuwe manier van kijken en lezen. Deze bril heb ik me door jarenlange studie en geloofsgesprekken eigen gemaakt en wil ik graag delen met anderen. Omdat ik er blij mee ben en er zelf verder mee kan. De Bijbel is niet meer een oud boek uit het verleden, maar een boek vol verhalen van mensen die - net als jij en ik -

op zoek zijn naar God. Zij beschrijven hun eigen ervaringen of wat ze ‘van horen zeggen’ hebben meegekregen.

Juist omdat de Bijbel daardoor haar zeggingskracht voor mij teruggekregen heeft, voel ik me opgenomen in de rij van geloofsgetuigen. Ook ik mag een schakel zijn, maar dan in een heel andere tijd en situatie.

Het ‘vertalen’ gaat daar beginnen.

De cursusgroep bereidt thuis een of meerdere hoofdstukken voor, die we vervolgens met elkaar bespreken in de vorm van het joodse ‘lernen’: we leren van elkaar. De stellingen en/of vragen aan het einde van elk hoofdstuk helpen bij het ‘scherp’ krijgen van waar het nu om gaat.

Ik ben me er van bewust dat ik als theoloog er meer over heb na kunnen denken, ook ben ik er allang mee bezig en heb ik alle tijd om me er in te verdiepen. Maar toch leer ik elke keer weer bij. De geloofsgesprekken houden me in beweging.

Mijn uitgangspunt is zichtbaar gemaakt op de cover van dit boekje: de letter Beth ב (zie hoofdstuk 3).

Vanuit het vertrouwen in de geborgenheid van de Eeuwige, ga ik mee met de stroom van mensen die mij zijn voorgedaan, het leven in. Gesteund in de rug, met grond onder de voeten en met een dak boven mijn hoofd. Ik wens een ieder dat vertrouwen toe!

Corine Beeuwkes-van Ede

Inleiding

Wanneer je 'last' hebt van het geloof waarmee je bent opgevoed en er afstand van genomen hebt, sta je met lege handen. Het geloof van toen past je niet meer, maar je wilt ook niet zonder geloof verder...

Daarom deze reset-geloofscursus: om die bekende woorden en verhalen opnieuw te leren spellen en nieuwe inhoud te geven aan geloofstaal. Opdat onze zoektocht naar de Eeuwige in ons leven overleeft.

We beginnen bij het begin:

wat bedoelen we met 'geloven'? En welke bagage neem je mee? (vraag naar je 'geloofspapieren') (hoofdstuk 1).

We hebben de Bijbel ter beschikking, maar waar moet je beginnen met lezen? En hoe kan zo'n oud boek nog iets betekenen voor ons? (2 en 3)

Wie is G'd? (4) en over Godsverduistering (5). De plek van de mens komt aan bod in 'Waar is de mens?' (6)

Dan volgt een stukje theologie over 'G'd na G'd' (7), om vervolgens een paar hoofdstukken over Jezus na te denken (8 t/m 10)

Over de Geest gaan de volgende hoofdstukken: ze was er al vanaf het begin en er is een feest, waar zij een hoofdrol speelt: Pinksteren (11 t/m 13).

Voor wie zijn opgehouden met bidden: is gebed na gebed mogelijk? (14) We leren van Jabez (15).

Begrippen, waar we soms een haat/liefde-verhouding mee hebben, komen vervolgens aan bod: zonde (16), genezing en vergeving (17) en drie hoofdstukken over

verzoening (18-20). Verzoening krijgt hierdoor wat meer aandacht omdat het voor de één een omstreden thema is en voor de ander het hart van het christelijk geloof.

Over de opstanding (21), leven na de dood (22), de hel (23) en ook de hemel zal niet ontbreken (24).

Een anekdote tussendoor (25) om verder te gaan met 'de bokken en de schapen' die gescheiden zullen worden (26). Genade en barmhartigheid worden in één adem genoemd (27).

En welke ruimte geven we aan andere religies? Is er een dialoog mogelijk? (28)

Om weer terug te komen bij Abraham, die ons nogmaals bij de hand neemt (29). Tot slot buigen we ons over de vraag of en welke rol de kerk (nog) spelen kan in de wereld van vandaag?

Laten we maar bij het begin beginnen en stap voor stap onze zoektocht voortzetten.

Voor we van start gaan nog even een paar leeswijzers:

- De teksten, die worden geciteerd, komen uit de Nieuwe Bijbel Vertaling (NBV) tenzij anders vermeld.
- G'd is geen verschrijving, maar zoals de Joden de Godnaam niet uitspreken, is ook G'd niet uit te spreken..
- Wanneer we over G'd spreken in de mannelijke vorm, doen we dat omdat het schrijven in hij/zij te omslachtig is en niet prettig leest.

Hoofdstuk 1 Wat is geloven?

“Geloof en twijfel zijn als een tweeling”¹

Kunnen geloof en twijfel samengaan?

Voor Tomas Halik² kunnen ze niet zonder elkaar en gaan ze hand in hand. Geloof en twijfel zijn als een tweeling: onafscheidelijk. Wat verstaat hij dan onder twijfel?

In een interview zegt hij:

*‘Twijfel is geen twijfel aan God, maar aan de capaciteit van de mens om het mysterie van God te bevatten en tot uitdrukking te brengen. Geloof en twijfel zijn tweelingzusters, ze kunnen niet zonder elkaar. Geloof zonder kritisch denken kan leiden tot bitterheid en cynisme. Het geloof heeft de kritieke distantie van het denken nodig, en het rationalisme heeft de spirituele en morele impulsen van het geloof nodig’.*³

De zoektocht naar G’d is van alle tijden. Het mysterie van G’d houdt de mens bezig. Maar wel op verschillende manieren en dat heeft alles met de ‘tijd’ te maken.

Generaties lang is het geloof als een kant-en-klaar-pakketje overgedragen: de Heidelbergse Catechismus⁴ stelde de vragen, maar gaf ook de antwoorden.

¹ Citaat van Tomas Halik (zie voetnoot 2)

² Tomas Halik (1948), Tjechische priester en theoloog, auteur van o.a. ‘Het geduld van God’ en ‘De nacht van de biechtvader’

³ in Trouw: de Verdieping religie & filosofie, d.d. 19 maart 2016

⁴ De Heidelberger of Heidelbergse Catechismus is een van de drie geloofsbelijdenissen die samen de “drie Formulieren van

Inhoudsopgave:

Woord vooraf	1
Inleiding	3
Hoofdstuk 1: Wat is geloven?	5
Hoofdstuk 2: De Bijbel	10
Hoofdstuk 3: Het verhaal gaat	14
Hoofdstuk 4: Wie is G'd?	19
Hoofdstuk 5: Godsverduistering	23
Hoofdstuk 6: Waar ben je, mens?	27
Hoofdstuk 7: G'd na G'd (een stukje theologie)	32
Hoofdstuk 8: Wie zeg jij dat ik ben?	38
Hoofdstuk 9: Zoon van...	43
Hoofdstuk 10: Jezus Christus	46
Hoofdstuk 11: Ontvangen uit de Geest	50
Hoofdstuk 12: De Geest krijgen	53
Hoofdstuk 13: Donder en bliksem	56
Hoofdstuk 14: Gebed na gebed	61
Hoofdstuk 15: Gebed van Jabez	66
Hoofdstuk 16: Wat zonde!	69
Hoofdstuk 17: Genezing en vergeving	73
Hoofdstuk 18: Verzoening: een te-goed van het ET	77
Hoofdstuk 19: Een vader offert zijn zoon	83
Hoofdstuk 20: Verzoening in het TT	87
Hoofdstuk 21: Opstaan!	93
Hoofdstuk 22: Leven na de dood?	98
Hoofdstuk 23: Waar is de hel gebleven?	101
Hoofdstuk 24: En de hemel?	105
Hoofdstuk 25: Bij wijze van spreken...	109
Hoofdstuk 26: Bokken en schapen	112

Hoofdstuk 27: Genade!	116
Hoofdstuk 28: Eén G'd voor ons allen?	120
Hoofdstuk 29: De zoektocht gaat door!	124
Hoofdstuk 30: Kerk en wereld	131
Woord van dank	134
Inhoudsopgave	135